

Konkursa „Gada balva cilvēku ar invaliditāti atbalstam 2023”

NOLIKUMS

PAMATOJUMS

Latvijas Republikas tiesībsargs (turpmāk – tiesībsargs) pārrauga ANO konvencijas “Par personu ar invaliditāti tiesībām” (turpmāk – ANO Konvencija) īstenošanu. ANO konvencija cilvēku ar invaliditāti integrācijas procesā lielu nozīmi piešķir pilsoniskās sabiedrības līdzdalībai un to intereses pārstāvošajām nevalstiskajām organizācijām. Tiesībsargs sadarbībā ar Invalīdu un viņu draugu apvienību “Apeirons” un Latvijas Nacionālo bibliotēku organizē konkursu “Gada balva cilvēku ar invaliditāti atbalstam 2023”, lai identificētu labās prakses piemērus, izceltu un novērtētu individuālus un kolektīvus sasniegumus.

VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

1. Nolikuma izmantošana

Šis nolikums tiek izmantots konkursa „Gada balva cilvēku ar invaliditāti atbalstam 2023” - (turpmāk – Konkurss) rīkošanai. Nolikums ir pieejams visām ieinteresētajām personām.

Nepieciešamības gadījumā nolikumā var tikt veikti grozījumi, svītrojumi vai papildinājumi. Aktuālā nolikuma redakcija tiek publicēta interneta vietnēs www.tiesibsargs.lv, www.apeirons.lv un www.lnb.lv.

2. Konkursa rīkotājs

Konkursu rīko Latvijas Republikas tiesībsargs sadarbībā ar Invalīdu un viņu draugu apvienību “Apeirons” un Latvijas Nacionālo bibliotēku.

KONKURSA MĒRĶIS

Konkursa mērķis ir novērtēt un atbalstīt cilvēku ar invaliditāti intereses pārstāvošo uzņēmumu, nevalstisko organizāciju (turpmāk - NVO), domubiedru grupu, kā arī individuālu darbību, tostarp:

- 1) sekmējot labās prakses attīstību cilvēku ar invaliditāti tiesību aizsardzībā;
- 2) pievēršot sabiedrības uzmanību cilvēku ar invaliditāti situācijas uzlabošanai;

3) veicinot cilvēku ar invaliditāti iekļaušanu sabiedrībā.

KONKURSA BALVA

Konkursa balva ir speciāli veidots apbalvojums katrai nominācijai. Balva netiek izmaksāta naudas veidā.

Žūrijas komisija patur tiesības piešķirt arī atzinības. Žūrijas komisijas locekļiem ir tiesības nepiešķirt atzinības kādā nominācijā vai arī piešķirt speciālbaldas.

KONKURSA NOVĒRTĒJUMA PERIODS

Konkursa balva tiek piešķirta par aktivitātēm, kas ir uzsāktas vai īstenotas laika posmā no **2022. gada 1. septembra līdz 2023. gada 31. augustam.**

KONKURSA NOMINĀCIJAS UN TO KRITĒRIJI

1. Nominācija - Uzdrīkstēšanās

Uzdrīkstēšanās ir ļaunšana sev darīt to, kas iepriekš ir šķitis neiespējams un neizsniedzams. Uzdrīkstēšanās ir drosmē pārvarēt bailes un aizspriedumus. Ir brīži, kad apstākļi, apkārtējās norises ir stimuls, dzinulis jaunām vēsmām un atziņām.

Apbalvosim par aktīvu, iespējams, jaunu iniciatīvu vai rīcību, pārstāvēt cilvēkus ar invaliditāti, viņu tiesības un intereses. Šajā nominācijā var pieteikt iniciatīvas jebkurā nozarē, piemēram, attiecībās ar valsts vai pašvaldību iestādēm, darbā, kultūrā, mākslā vai sportā.

2. Nominācija - Nodarbinātības veicinātājs

Nodarbinātība arvien ir bijis aktuāls jautājums, vēl jo vairāk ņemot vērā saasinājumu darba tirgū pēdējā gada laikā. Katrs no mums vēlas ne tikai būt noderīgs, bet realizēt sevi, savas prasmes. Arī cilvēkiem ar invaliditāti neapšaubāmi ir svarīga iespēja nopelnīt iztiku, bet tikpat svarīga ir iespēja darīt savu sirdslietu un gūt gandarījumu no padarītā.

Apbalvosim par iesaistošiem un produktīviem pasākumiem, dodot iespēju cilvēkiem ar invaliditāti realizēt sevi un iekļauties darba tirgū.

3. Nominācija - Sociālo tīklu bals

Aktivitātes sociālajos tīklos neapšaubāmi aizsniedz teju ikvienu cilvēku. Balsis sociālajos tīklos kļūst arvien skaļākas. Daudzi tajās ieklausās kā ruporā, kas sniedz informāciju. Balsu dažādība un skaits ļauj izvērtēt, cik ļoti sabiedrību skar un aizkustina, vai informē un uzmundrina šī informācija.

Apbalvosim tos, kuru viedoklis un pieredzes stāsti, raisītās diskusijas vai rīkote vebināri sociālajos tīklos un *blogos* radījuši rezonansi plašākā sabiedrībā.

4. Nominācija - Izglītotājs

Zināšanas un prasmes ir tā bagātība, ko mēs spējam dāvēt citiem. Zināšanas nav tikai diploms, bet arī dzīves gudrība un prasme iedrošināt un aicināt atklāt arvien jaunus horizontus. Izglītotājs ir arī tas, kurš veido izpratni un vairo toleranci visā sabiedrībā, tas, kurš ar savām zināšanām vai metodēm izglīto sabiedrību par iekļaujošo izglītību un nākotnes iespējām.

Apbalvosim par aktivitātēm, kas ir devušas iespēju cilvēkiem ar invaliditāti pilnveidoties, iegūt prasmes un zināšanas, kas ir palīdzējušas iekļauties un realizēt sevi. Apbalvosim arī sabiedrības izpratnes veidotājus, kas ir virzījuši sabiedrības domu un veicinājuši iekļaušanos.

5. Nominācija - Bērnu un jauniešu iedvesmotājs

Mēs vēlamies, lai mūsu bērni un jaunieši justos pilnvērtīgi, sabiedriski un laimīgi. Bērnu attīstībā piedalās ne tikai vecāki, bet arī skolotāji, draugi, apkārtējā sabiedrība. Ļoti lieta loma ir mūsu pedagogiem – bērnudārza audzinātājiem, skolotājiem, interešu pulciņu pasniedzējiem (sportā, mākslā, mūzikā). Laikā, kad lielākā daļa bērnu un jauniešu mācījās tālmācībā, pasniedzēju iesaiste bija ļoti svarīga.

Apbalvosim par sasniegumiem, veicot bērnu un jauniešu ar invaliditāti sociālās iekļaušanas un atbalsta pasākumus, izglītojot un iedrošinot izzināt kultūras, sporta, mākslas un mūzikas pasauli.

6. Nominācija - Gada palīgs

Ir lietas, ko mēs varam izdarīt pašu spēkiem, tomēr dažkārt ir nepieciešams atbalsts un palīdzība. Mums katram līdzās var būt kāds, kam sniegt palīdzību sadzīves lietās vai vienkārši

pabūt blakus. Palīgs var būt arī kāds, kas ir sniedzis palīdzību veselības uzlabošanā, rehabilitācijā vai citā jomā, tādējādi uzlabojot personu ar invaliditāti dzīves kvalitāti.

Apbalvosim par līdzdalību, sniedzot palīdzību un nodrošinot dažāda veida atbalsta pasākumus cilvēkiem ar invaliditāti.

7. Nominācija – Pieejamas vides iniciatīvas

Pieejama un droša vide, kur var viegli piekļūt un orientēties ir pamatnosacījums, lai cilvēks spētu pārvietoties. Bieži vien tas, kas vienam liekas pats par sevi saprotams, citam var būt nepārvarams šķērslis. Daudzviet cilvēkiem ar īpašām vajadzībām piekļuve ir liegta, jo fiziski tas nav iespējams vai rada diskomfortu. Piemēram, nav iespējams iekļūt ēkā vai dabas objektā, vai ir grūtības saskatīt, sadzirdēt vai saprast.

Apbalvosim par cilvēkiem ar invaliditāti visdraudzīgākās vides nodrošināšanu piekļuvei dažāda veida objektiem, tajā skaitā dzīvojamām ēkām, uzņēmumiem, dažādiem dabas, kultūras un mākslas objektiem, ne tikai cilvēkiem ar kustību, bet arī ar redzes, dzirdes un cita veida traucējumiem, kā arī par jaunām iniciatīvām, idejām, kas radušās, lai pielāgotu vidi cilvēkiem ar invaliditāti.

8. Nominācija - Kultūras vēstnesis

Mēs nevaram iedomāties dzīvi bez mākslas, bez teātra un mūzikas. Iespēja apmeklēt izstādes, koncertus un citus sabiedriskos pasākumus ir viena no personības piepildījuma un labsajūtas sastāvdaļām. Tomēr cilvēkiem ar invaliditāti tas var būt nesasniedzams mērķis ne tikai ierobežotas pārvietošanās dēļ, bet arī mākslas veida nepieejamības rezultātā.

Apbalvosim par sniegto iespēju personām ar invaliditāti baudīt mākslu, teātri, koncertus un citus kultūras pasākumus arī neizejot no mājām, un par jaunu pasākumu izveidi cilvēkiem ar invaliditāti.

KONKURSA NORISE

1. Konkursa nominanti:

Konkursā drīkst pieteikt sevi vai personu, NVO, uzņēmumu, sociālo uzņēmēju, domubiedru grupu atbilstoši nominācijām (turpmāk – Nominanti). Nominanti tiek iedalīti divās kategorijās: 1) Kolektīvs sniegums; 2) Individuāls sniegums.

Nominācijā “Kolektīvs sniegums” var pieteikt NVO, uzņēmumu, sociālo uzņēmēju, domubiedru grupu, bet nevar pieteikt valsts vai pašvaldību iestādi vai institūciju, izņemot, ja pieteikums ir par veikumu, kas nav saistīts ar tās pamatfunkciju īstenošanu.

Nominācijā “Individuāls sniegums” var pieteikt fizisku personu, tajā skaitā, arī valsts vai pašvaldības iestādē vai institūcijā strādājošo, ja veikums ir vairāk nekā darba pienākumi prasa.

2. Konkursa nominantu pieteikšana

Ikviens iedzīvotājs, institūcija, pašvaldība, uzņēmums vai organizācija var izvirzīt nominantus kategorijā “Kolektīvs sniegums” (pielikums Nr. 1) vai kategorijā “Individuāls sniegums” (pielikums Nr. 2), aizpildot elektronisku Nominanta pieteikuma anketu ej.uz/TiesibsargaGadaBalva vai nogādājot klātienē izdrukātu pieteikumu Tiesībsarga birojā Baznīcas ielā 25, Rīgā (ja iesniedzat klātienē, lūgums pirms tam sazināties ar Tiesībsarga biroju pa tālruni 67686768 un pārliecināties par apmeklētāju pieņemšanas laiku).

Nominantu pieteikšana notiek no **2023. gada 4. septembra līdz 2023. gada 2. oktobra plkst. 23:59**. Pēc termiņa beigām iesniegtie pieteikumi netiek vērtēti.

Vienu Nominantu nevar pieteikt vairākās nominācijās.

3. Iesniedzamie dokumenti

Pilnībā aizpildīts Nominanta pieteikums (pielikums Nr. 1 vai pielikums Nr. 2), kas ir noformēts datorrakstā, sastādīts valsts valodā un nav anonīms. Nominanta pieteikums sastāv no piecām daļām:

Pieteikumā jānorāda:

- 1) Persona, organizācija, kuru vēlaties pieteikt.
- 2) Izvēlēta nominācija.

- 3) Kādu labu darbu vai projektu cilvēku ar invaliditāti labā ir veicis Jūsu pieteiktais nominants no 2022. gada 1. septembra līdz 2023. gada 31. augustam. Ja iespējams, pievienojiet apliecinājumu minētajam faktam (piemēram, foto, interneta vietnes adrese vai publikācija utt.).
 - 4) Nominanta kontaktinformācija (kontaktpersonas vārds, uzvārds, e-pasts, tālrunis, ja ir – interneta vietnes adrese).
 - 5) Jūsu kā pieteicēja vārds, uzvārds vai organizācija un kontaktinformācija (tālrunis, e-pasts).
- Konkursa žūrija vērtēs tikai to informāciju un tos darbus, kas būs iekļauti pieteikumā. Līdz ar to katrs pieteicējs ir atbildīgs par vispusīgas informācijas iekļaušanu Nominanta pieteikumā.

KONKURSA ŽŪRIJA

1. Konkursa žūriju (turpmāk – žūrija) veido un apstiprina tiesībsargs, kas ir žūrijas priekšsēdētājs.
2. Žūrijā tiek pieaicināti aktīvi valsts institūciju, nevalstisko organizāciju, plašsaziņas līdzekļu un sabiedrības pārstāvji. Žūrija sastāv no pieciem līdz deviņiem žūrijas locekļiem. Žūrijas locekļu kopējais skaits ir nepāra skaitlis.
3. Žūrijas locekļa pārstāvētā organizācija, tās darbinieki vai pats žūrijas loceklis nevar pretendēt uz nomināciju. Ja šāds pieteikums tiek saņemts, minētais pieteikums netiek vērtēts.
4. Žūrijas loceklis nav uzskatāms par amatu likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpratnē.

VĒRTĒŠANA

1. Žūrija no **2023. gada 9. oktobra līdz 16. oktobrim** vērtē Nominantu pieteikumus. Ja pieteikums nav noformēts atbilstoši šā Nolikuma 6.3. punktā norādītajam, žūrija attiecīgo Nominanta pieteikumu tālāk nevērtē.
2. Žūrija veic Nominantu pieteikumu vērtēšanu divās kārtās. Pirmajā kārtā Nominantu pieteikumu vērtēšana notiek, žūrijai aizpildot Nominantu vērtēšanas lapu (3. pielikums) un piešķirot tiem punktus no 1 līdz 10, kur 10 ir maksimālais vērtējums un 1 ir minimālais vērtējums.
3. Žūrijas locekļu piešķirtais punktu skaits tiek summēts, attiecīgi balvu konkrētajā kategorijā piešķirot Nominantam, kurš ir ieguvis lielāko punktu skaitu kopvērtējumā. Žūrijai ir tiesības

galvenās balvas nepiešķirt vai arī piešķirt speciālbalvas. Ja kādā nominācijā Nominantiem ir vienāds punktu skaits, izšķirošā ir žūrijas priekšsēdētāja balss.

4. Otrajā kārtā katrs žūrijas loceklis izvirza līdz diviem kandidātiem atzinības rakstu saņemšanai pa nominācijām. Lēmumu par atzinības rakstu (līdz 2 atzinības rakstiem) piešķiršanu katrā nominācijā žūrija pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, atklāti balsojot.
5. Žūrijas loceklis ir neatkarīgs un brīvs savos apsvērumos un vērtējumā. Vērtējuma objektivitāte tiek nodrošināta caur ekspertu atlases veidu, nevis konkrētiem izstrādātajiem kritērijiem.
6. Žūrijas, izskatot Nominanta pieteikumu, var iedalīt to atsevišķā, konkrētajā nominācijā ietilpstošā kategorijā gadījumā, ja rodas šaubas, par pieteikuma atbilstību nominācijai.

APBALVOŠANA

Gada balvas saņēmēji publiski tiks paziņoti un apbalvoti svinīgā ceremonijā, par kuras norises laiku un formātu tiks paziņots atsevišķi.

ORGANIZATORA REKVIZĪTI UN KONTAKTINFORMĀCIJA

Latvijas Republikas Tiesībsarga birojs

Reģistrācijas Nr. 90000055101

Juridiskā adrese: Baznīcas iela 25, Rīgā, LV-1010

Evita Berķe

Informācijas centra vadītāja

Tālrunis: 29 616 126

e-pasts: gadabalva@tiesibsargs.lv

Edgars Lākutis

Komunikācijas un starptautiskās sadarbības
nodaļas vadītājas vietnieks

Tālrunis: 29 644 138

e-pasts: gadabalva@tiesibsargs.lv